

Fantasie spleenu

191

Jaromíru Boreckému

Bledovlasý, nervosní poeta-dandy, přitáhl hedvábné křeslo blíž k oknu. Venku pršelo rudé listí na vlhký písek pustých zahradních cest a říjnový vítr třásl zlatými vršky topolů. Mžilo . . .

Bledá tvář odvrátila se od okna, úzká ústa zívla a jemné, poněkud vychýlené tělo, trvalo chvíli bez hnutí; jen neklidné nozdry — jak psával Baudelaire — chvěly se, větríce vzdálenou vůni kvetoucích kamelií . . .

Pak klesl zpět do křesla. Hnědé jeho oči zamhouřily a otevřely se střídavě několikrát po sobě než utkvěly na nepravidelně rozsetých laločnatých listech velkých jilmů.

Začal snít o ní.

Neviděl jí nikdy a nikdy jí neuvidí. Nežije. Leč dýchaje ty teplé, olejovité vůně proudící až sem k oknu z blízké zimní zahrady a toče své neobyčejně velké zřítelnice labyrintem těch filigránských fresek spadlého listí, formoval si z molekulů své podivné, skoro ideálně mdlé a nepřirozené nálady její chimeru.

Vizte, jaká by asi byla, kdybych snad — ó touho marná a šílená — doved' vám to povědět!

Byla by jemná, bledá, elastická, nervově slabá. Sedávala by v staré brokátové lenošce tak, jako sedávají slabé a krásné ženy po znavujícím plesu — sehnuta s akrobatickou pružností, skoro tak, jako by v ní nebylo kostí . . .

Tvář měla by průsvitnou se zlatohnědým nádechem, spánky plné

nitkovitých, vibrujících žilek, vlas tmavý, skoro až modravý a oko šedé, ale s velikou, nepravidelně trojhrannou, jako zamlženou zřítelnicí, plnou čistého a hlubokého smutku. Pleť její byla by měkká a vlhká vonnými mastmi, divoké parfumy její pálily by mozek do řežava . . .

Někdy hrála by na starých houslích voskovými prsty svými melodie tak neskonale bizarní a smutné, něco — abyste mi aspoň poněkud rozuměli — snad podobného Chopinovi.

Luna měla by na ni vliv. A to — ó hrůza — bylo by její záhubou. Ona pila by její bledou krev a spřádala z ní zelenavé nitě svých paprsků — jak tomu věřili staří a jak by tomu i on věřil. A jednou našel by ji mrtvou. Třetí den, až by ji pochovali, rozbil by si hlavu o kámen jejího hrobu . . .

Jak byl by blažený! . . .

1888

Analysa

1

Tušová tma halila rozteklé koruny hladce bronzových dubův a míchala kovově studené vůně zpařeného listí se zelenými a jako vlhkem sloupanými vrstvami starého zlata nízkého a jako z mléčných perel vykrojeného obzoru. Bledé skvrny lámaly namodralé transparency slabě zviřeného parteru, plného již nemocných a mrtvých květin a rozsekaných granulací okru ze světlé páry rudě malovaných pecí, co zatím barbarsky polychromovaný Python měnil ve špinavé mlze svoje šupiny, v duze barevného kouře (skrže níž hnila spálená zeleň hvězd) z kovové a nacheň hrající tlamy . . . pod stříbrným svistem morových šípů nahého a jako ze sloně bílého boha.

Těžká slina dvou plynů ssedala v šedivých bublinách . . . v nudě ploché šířky rozválených a udupaných záhonů, v nichž mokvaly ještě do chladné noci hluboké díry po posledních podzemních amputacích exotické květeny. Suché, jakoby zaprášené barvy trav vadly pod prvním ledem.

Skřipot a šum písku pod lehkým, nejistým, bázlivým a zase hořkým, studeným a jako prohnílmým rytmem volného a opatrně do tmy sázeného kroku (ač Janus Schlaag chodil i ve dne stejným způsobem... „šlapal do prachu jako do vzpomínek“, charakterisoval dobře jeden mladý psycholog z nečetných jeho přátel) začal náhle z daleka a z ticha, pak ve dvou, třech, čtyřech, pěti hranách najednou . . . v ostře rostoucí stupnici jisté a neústupné síly tlačiti se do celého toho vysíleného a bolestně horečného, v rychlém tepu třešticího ruchu dohrávané ferie.

Nad suchým anglickým plaidem, jehož hněd v těžkých záhybech